

Meldcode

huiselijk geweld en kindermishandeling

Jordan Montessori Lyceum Utrecht

Datum: 14-03-2024

R24-016 (IPV R13-75)

1 Inhoud

1. Vooraf.....	2
2. Het Stappenplan.....	3
STAP 0: Melding bij procesverantwoordelijke	3
STAP 1: In kaart brengen van signalen	3
STAP 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen Veilig Thuis of een deskundige op het terrein van letselduiding	3
STAP 3: Gesprek met leerling en/of ouders	4
STAP 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.....	4
STAP 5: Beslissen: zelf hulp organiseren en/of melden	5
3. Opbouw gegevens bij vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld in Magister	6
4. Begrippen en definities	6
Algemene meldnormen (leidende principes t.b.v. afwegingskaders).....	6
Acute onveiligheid.....	7
Structurele onveiligheid	8
Disclosure	8

1. Vooraf

Het Jordan Montessori Lyceum Utrecht hanteert de basis meldcode die daar waar nodig en mogelijk is toegeschreven op het Jordan. De meldcode is ter advisering voorgelegd aan de medezeggenschapsraad.

Uitgangspunten

- Daar waar wij een veilig thuis voor onze leerlingen kunnen bevorderen, doen wij ons best.
- Om onnodige belasting bij medewerkers te voorkomen en een eenduidig proces te bevorderen, gaan medewerkers die signalen ontvangen die op huiselijk geweld en/of kindermishandeling zouden kunnen wijzen, niet op eigen houtje aan de slag, maar lichten één van de door de directie aangewezen procesverantwoordelijken in.

Samenvatting

Samengevat is de handwijze voor medewerkers van het Jordan:

Tijdens de uitoefening van je werk op het Jordan kunnen je signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling bereiken. In dat geval licht je direct één van de door de rector-bestuurder aangewezen procesverantwoordelijken van het Jordan in. Deze verantwoordelijke (zorgcoördinator, interne of externe vertrouwenspersoon) voert de vijf stappen van de meldcode uit, dan wel regisseert deze stappen en besluit of er melding wordt gedaan bij Veilig Thuis, het vroegere meldpunt kindermishandeling. De procesverantwoordelijke kent - en handelt naar - de publicatie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport: *Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*.

Deze meldcode heeft betrekking op alle vormen van geweld in de huiselijke situatie, zoals mishandeling, seksueel geweld, genitale verminking, eengerelateerd geweld en ouder(en)-mishandeling.

De meldcode heeft tot doel leerlingen, die te maken hebben met een vorm van geweld of mishandeling, eerder passende hulp te bieden, zodat een einde komt aan de (bedreigende) situatie. Hiertoe biedt de meldcode stappen en handvatten aan professionals voor signalering en het handelen bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling. De doelgroepen zijn zowel slachtoffers, getuigen als (vermoedelijke) daders.

De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor het Jordan Montessori Lyceum Utrecht is op 1 juni 2013 in werking getreden en per 14-03-2024 geactualiseerd.

2. Het Stappenplan

STAP 0: Melding bij procesverantwoordelijke

Bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld, meldt de medewerker zich bij de zorgcoördinator of de interne of externe vertrouwenspersoon die de melder door het hieronder beschreven stappenplan zal begeleiden.

STAP 1: In kaart brengen van signalen

De procesverantwoordelijke brengt de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten in kaart en legt deze vast. Ook legt de procesverantwoordelijke de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Er wordt bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik gemaakt van het formulier 'Vermoeden Kindermishandeling' in het leerlingvolgsysteem.

De procesverantwoordelijke beschrijft de signalen zo feitelijk mogelijk. Ook worden hypothesen en veronderstellingen vastgelegd; er wordt door de procesverantwoordelijke dan uitdrukkelijk vermeld dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. De procesverantwoordelijke maakt een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht. Als er informatie van derden wordt vastgelegd wordt de bron vermeld. Diagnoses worden door de procesverantwoordelijke alleen vastgelegd als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

*NB. Gaan de signalen over mogelijk geweld gepleegd door een medewerker van het Jordan ten opzichte van een leerling, dan worden deze signalen direct bij de rector-bestuurder gemeld. Dit geldt ook in geval er signalen zijn over mogelijk geweld tussen twee leerlingen. In beide gevallen is dit stappenplan **niet** van toepassing.*

STAP 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen Veilig Thuis of een deskundige op het terrein van letselduiding

De procesverantwoordelijke bespreekt de signalen met de zorgcoördinator, orthopedagoog en/of de counselor. Ook wordt er zo nodig advies aan Veilig Thuis of aan een deskundige op het gebied van letselduiding gevraagd, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel.

Advies bij specifieke vormen van geweld over (de risico's van) vervolgstappen

Er wordt door de procesverantwoordelijke altijd advies aan Veilig Thuis gevraagd bij de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eer-gerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, of ouderenmishandeling. Dit advies is van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig te kunnen afwegen.

De uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies worden door de procesverantwoordelijke schriftelijk vastgelegd.

STAP 3: Gesprek met leerling en/of ouders

De procesbegeleider bespreekt de signalen met de leerling en/of de ouders en betreft hier de jaarlaagcoördinator en/of de mentor bij. Zo nodig wordt ook Veilig thuis geconsulteerd. De procesverantwoordelijke:

1. legt de leerling en/of de ouders het doel van het gesprek uit;
2. beschrijft de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan;
3. nodigt de leerling en/of de ouders uit om een reactie hierop te geven;
4. komt pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen je hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking kan daarbij de 'Verklaring tegen meisjesbesnijdenis' worden gebruikt.

Het doen van een melding door de procesverantwoordelijke zonder dat de signalen zijn besproken met de leerling en/of de ouders, is alleen mogelijk als:

1. er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de leerling, die van iemand van het Jordan, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
2. als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de leerling door dit gesprek het contact met de mentor zal verbreken en dat de leerling daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

De procesverantwoordelijke overweegt bij het zetten van stap 3 of het noodzakelijk is om, gelet op de bedreiging van de ontwikkeling van de leerling, ook een melding te doen in de verwijsindex risicojongeren.

NB. Een melding in de verwijsindex is bedoeld om beroepskrachten die betrokken zijn bij 'risicojongeren' bij elkaar te brengen zodat ze hun interventies op elkaar af kunnen stemmen en niet langs elkaar heen werken. Een melding in de verwijsindex is geen alternatief voor het doen van een melding van kindermishandeling bij Veilig Thuis. Ga daarom, ook als je besluit tot een melding in de verwijsindex, door met stap 4 en 5 van de meldcode als het vermoeden van kindermishandeling door het gesprek met de ouders en/of de leerling niet zijn weggenomen.

STAP 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

De procesverantwoordelijke weegt op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de leerling en/of ouders het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Eveneens wordt de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling gewogen. De procesverantwoordelijke maakt bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van Veilig Thuis. De medewerkers van Veilig Thuis bieden ondersteuning bij het wegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen.

Als op grond van de verzamelde informatie het vermoeden onterecht is, wordt dat ook vermeld in het formulier 'Vermoeden Kindermishandeling' in het leerlingvolgsysteem. De volgende stap hoeft dan niet te worden ondernomen. Alertheid blijft geboden.

STAP 5: Beslissen: zelf hulp organiseren en/of melden

De procesverantwoordelijke beslist op basis van de voorgeschreven vijf afwegingsvragen uit het Afwegingskader in de verbeterde Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor het Onderwijs en Leerplicht over zelf hulp organiseren en/of melden.

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht:

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

¹ Hierbij valt te denken aan functionarissen uit de 2e lijnsondersteuning in de school, altijd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (dus geen docenten, wel een zorgcoördinator, een vertrouwenspersoon, een orthopedagoog, een schoolpsycholoog, een intern begeleider, een schoolmaatschappelijk werker, ...)

² Betrokken functionarissen vanuit de gemeente. Per gemeente verschillend; hierbij valt te denken aan de leerplichtambtenaar of een medewerker van een buurt- of wijkteam dat betrokken is bij de school of een medewerker van de GGD/Jeugdgezondheidszorg.

³ Aanbeveling: spreek een nazorgtraject af. Leg termijnen en verwachtingen vast.

3. Opbouw gegevens bij vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld in Magister

Instructie voor het opslaan van gegevens bij een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld:

- Ga naar Magister en log in als mentor (of als ander geautoriseerd persoon);
- Ga naar leerlingen en selecteer de betreffende leerling;
- Klik op Begeleiding – Logboek;
- Klik rechtsboven op het vakje Toevoegen en selecteer ‘vermoeden van kindermishandeling’;
- Schrijf je tekst in het daarvoor bestemde vak; de tekst kan steeds aangevuld worden.

Deze gegevens zijn alleen maar leesbaar door hen die hiertoe geautoriseerd zijn. In dit geval zijn dat de mentor, de jaarlaagcoördinator, counselor, de zorgcoördinator, de orthopedagoog en de schoolleiding. Deze personen zijn ook bevoegd om gegevens toe te voegen. Overig OP, OOP, ouders of leerlingen kunnen er dus niet bij.

Bewaartermijn

Evenals andere gegevens over de leerling, worden gegevens betreffende kindermishandeling of huiselijk geweld na 10 jaar vernietigd, zowel op papier als digitaal (in Magister).

4. Begrippen en definities

[Algemene meldnormen \(leidende principes t.b.v. afwegingskaders\)](#)

Het doen van een melding bij Veilig Thuis van mogelijk huiselijk geweld of mogelijke kindermishandeling is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:

Meldnorm A

In ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.

Meldnorm B

In alle ANDERE gevallen waarin de aandachtsfunctionaris/leerplichtambtenaar meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Meldnorm C

Als een aandachtsfunctionaris/leerplichtambtenaar die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Acute onveiligheid

Definitie

Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.

Toelichting

Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een medewerker allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt.

Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.

Voorbeelden

- Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft
- (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.
- Poging tot verwurging.
- Wapengebruik.
- Geweld tijdens de zwangerschap.
- (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.
- Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).
- Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.
- Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.
- Vrijheidbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.
- Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.
- Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt
- etc.

Structurele onveiligheid

Definitie

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.

Toelichting

Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.

Voorbeelden

- Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/ of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden.
- Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger.
- Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken.
- Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties.
- Minderjarige die geregeld getuige is van huiselijk geweld tussen ouders.
- Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben.
- Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden.
- etc.

Disclosure

Definitie

Slachtoffers die uit zichzelf een medewerker om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Toelichting

Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een medewerker om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden.

Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eengerelateerd geweld en oudermishandeling.

Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgcacties tussen de medewerker, Veilig Thuis en het slachtoffer.

Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.